

EPILEPSIJA SERGANČIŲ ASMENŲ MIRTINGUMAS IR MIRTIES PRIEŽASTYS

Darbo autorius. Kristijonas PUTEIKIS (IV kursas).

Darbo vadovas. Prof. dr. Rūta MAMENIŠKIENĖ, VU MF Neurologijos ir neurochirurgijos klinika.

Darbo tikslas. Nustatyti, koks buvo epilepsija sirgusių asmenų (ESA) mirtingumas ir dažniausios mirties priežastys Lietuvoje 2016-2019 m., įvertinti, ar skirtingų mirties priežasčių dažniai kito laikui bėgant.

Darbo metodika. Nuasmenintas duomenų rinkinys suformuotas naudojant Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinės sistemos duomenis pagal Higienos instituto taikomą metodiką. Į tyrimą įtraukti 2016-2019 m. mirę asmenys, kuriems mirties metais arba dvejus metus prieš mirtį buvo patvirtinta epilepsija. Standartizuotas mirtingumo rodiklis (SMR) apskaičiuotas kaip faktiškai stebėtų ir tikėtinių mirčių santykis, standartizavus pagal kiekvienų metų Lietuvos populiaciją.

Rezultatai. 2016, 2017, 2018 ir 2019 m. atitinkamai identifikuoti 36746, 35730, 34524 ir 33252 epilepsija sirgę asmenys. Iš jų mirties faktas ir mirties priežastys buvo patvirtintos 1699 asmenims 2016 m. (SMR=3,06, 95% pasikliautinis intervalas, PI=2,91-3,20), 1554 2017 m. (SMR=2,93, 95% PI=2,78-3,07), 1510 2018 m. (SMR=2,93, 95% PI=2,78-3,07) ir 1589 2019 m. (SMR=3,18, 95% PI=3,02-3,34).

Dažniausios pagrindinės mirties priežastys 2016-2019 m. buvo širdies ir kraujagyslių ligos (44,8-49,3%), onkologiniai susirgimai (16,7-21,3%) ir išorinės mirties priežastys (8,5-10,9%), iš pastarųjų – kritimai (2,1-2,4%) ir savižudybės (1,1-2,1%). Bendra mirčių dėl išorinių priežasčių dalis mažėjo laikui bėgant ($r=-0,99$, $p=0,01$), dėl endokrininių ir nepatikslintų priežasčių – didėjo ($r=0,98$, $p=0,02$ ir $r=0,97$, $p=0,03$, atitinkamai). Epilepsija kaip pagrindinė mirties priežastis identifikuota 2,1-2,9% individų, epilepsinė būklė – 0,3-0,6%.

Išvados. Lietuvoje 2016-2019 m. ESA mirtingumas išliko apie tris kartus didesnis nei bendrosios populiacijos. Daugelio mirties priežasčių dažnis 2016-2019 m. statistiškai reikšmingai nesikeitė.

Raktažodžiai. Epilepsija; mirtingumas; savižudybė.